

بسمه تعالی

نهضت آزادی ایران
تاسیس ۱۳۳۰

۱۸۸۷

۱۳۸۳/۸/۲۶

استقبال از استقلال دانشگاهها

و

محکومیت خشونت در محیط‌های علمی

در هفته‌های گذشته حوادثی در دانشگاه‌های ایران رخ داده است که از جهات مختلف مهم و قابل توجه است. هنگامی که آقای دکتر صالحی، با اکثریت قاطع هیات علمی دانشگاه علم و صنعت به ریاست دانشگاه انتخاب شد و حکم وی توسط وزیر علوم صادر گردید، جناح انحصارطلب و تمامیت خواه، که در انتظار پیروزی در انتخابات ریاست جمهوری و تغییر در وزارت علوم و تصاحب مدیریت دانشگاه‌ها است این انتخاب را برنتابید و به مقابله با آن برخاست. حادثه تاسف بار، غیرانسانی و کم-سابقه ضرب و شتم و گروگانگیری همراه با اهانت و رفتار خشن و ناهنجار با ریاست انتخابی و قانونی یک دانشگاه، به بهانه صدور مجوز یک تشکل دانشجویی برای برگزاری جلسه بحث در مسائل اساسی جامعه وجدان عمومی دانشگاهیان، روشنفکران و جامعه را آن چنان جریحه‌دار و اندوهگین ساخت که موجب واکنش تشکل‌های دانشجویی و دانشگاهی واجتماعی و سیاسی شد.

دانشگاه‌های ایران از بدو تأسیس، به موجب قانون تأسیس دانشگاه‌ها مستقل بوده‌اند. رؤسای دانشکده‌ها را هیات علمی دانشکده انتخاب می‌نموده است و رئیس هر دانشگاه با انتخاب روسای دانشکده‌ها معین می‌شده است. بعد از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲، هنگامی که رئیس وقت دانشگاه تهران به دستور دولت کودتا برای اخراج استادان معترض به قرارداد کنسرسیوم نفتی اعتنا نکرد، وزیر فرهنگ دولت کودتا با زیر پا گذاشتن قانون استقلال دانشگاه حکم اخراج استادان را صادر و رئیس

دانشگاه را تعویض نمود. در تمام دوره ۲۵ سال بعد از کودتا از ۱۳۳۲ تا ۱۳۵۷، استقلال دانشگاه‌ها در تمام زمینه‌ها نادیده گرفته شد. بعد از پیروزی انقلاب، امید آن بود که این رویه از بین برود و استقلال دانشگاه‌ها رعایت گردد. اما چنین نشد و این میراث شوم و مخل ارتقاء سطح علمی دانشگاه‌ها، هم چنان ادامه یافت.

اگر چه در برخی از دانشگاه‌ها، رؤسای گروه‌های علمی - تخصصی توسط اعضای همان گروه انتخاب می‌شوند، اما رؤسای دانشگاه‌ها و دانشکده‌ها عموماً توسط دولت با توجه به گرایش‌ها، وابستگی‌ها و اولویت‌های سیاسی معین می‌شدند. اخیراً وزارت علوم و فن‌آوری تصمیم جدی خود را بر اجرای قانون و انتخاب رؤسای دانشگاه‌ها توسط هیئت‌های علمی اعلام نمود، که با استقبال دانشگاهیان روبرو گردید و در دانشگاه علم و صنعت به اجرا درآمد.

آنچه در دانشگاه علم و صنعت اتفاق افتاد، اقدام خشونت بار و بی منطق علیه تصمیم و انتخاب هیات علمی این دانشگاه بود. برگزاری جلسه بحث سیاسی توسط گروهی از دانشجویان، تنها یک بهانه ساده لوحانه برای انجام مقاصد یک جناح و نهاد مخالف استقلال دانشگاه بود که موجب رسوایی خود آنان شد.

بهتر است جریان رخ داده را از زبان آقای دکتر صالحی رئیس منتخب دانشگاه علم و صنعت، که قربانی این تعرض و خشونت قرار گرفته است، در هنگام بستری شدن در بیمارستان خاتم الانبیاء، بشنویم:

«گروگان گرفتن من توسط گروهی از دانشجویان برنامه از پیش تعیین شده‌ای بود. پس از خروج از دفتر کار خود حدود سی نفر از من خواستار وقت ملاقات شدند و به رغم موافقت برای ملاقات ناگهان به طرفم حمله کردند و پس از ضرب و شتم دستم را از پشت سر و گردن بستند و لباس‌های مرا درآوردند و به طرف اتوبوسی که در آنجا بود کشاندند. آنها پلاکاردهایی را آماده کرده بودند و پس از گرداندن در خیابان‌ها سرانجام با تماس‌های تلفنی مرا به وزارت علوم بردند. این گروگانگیری حدود دو ساعت به طول انجامید و با حضور نیروی انتظامی و مذاکره با آنها مرا تحویل دادند و رفتند. هیچ درگیری میان نیروی انتظامی و آنان رخ نداد و مسئله با مذاکره حل شد.»

دکتر صالحی اضافه می‌کند: که این اعمال در حالی بود که سخنرانی دکتر ابراهیم یزدی و تاج‌زاده به آرامی در بخش دیگر دانشگاه برگزار می‌شد و این دو حادثه هیچ ربطی به همدیگر نداشت. وی افزود: "عده‌ای دانشگاه را به پایگاهی برای پیگیری اهداف خود تبدیل کرده‌اند که اگر این افراد و نهادهای تشنج آفرین از دانشگاه دور شوند، این مراکز هیچ مشکل امنیتی نخواهد داشت. رئیس

دانشگاه علم و صنعت گفت: من دیگر احساس امنیت نمی‌کنم، دیگر امنیتی برای استاد و مدیریت در دانشگاه وجود ندارد...." (روزنامه آفتاب یزد ۱۳۸۳/۸/۱۴)

نهضت آزادی ایران همراه با دانشگاهیان، استادان و دانشجویان تعرض به مدیریت دانشگاه و ارتکاب گروگانگیری و اعمال خشونت و ضرب و جرح و اهانت از ناحیه هر کس و با هر منظور و مقصودی که باشد را خلاف قانون و مغایر با شئون و حیثیت دانشگاه و جایگاه دانشجو و استاد دانسته و می‌داند.

نهضت آزادی ایران بروز چنین رفتارهای ناشایستی را در محیط‌های علمی و دانشگاهی مغایر و مخالف گسترش دانش، آزادی بیان و حقوق مدنی می‌داند و عوامل زیر را در آن موثر ارزیابی می‌کند:

۱- آزاد گذاشتن دست گروه‌های فشار و تقویت مدیریت آنها برای تشنج آفرینی و تعرض به هر فرد و گروهی که در ذهنیت آنها نامطلوب جلوه کند. این آزادی در جلوگیری از آزادی بیان هیچ حد و مرزی ندارد و هیچ قانون و قاعده‌ای را پذیرا نیست.

۲- وجود نهادهای موازی و مطلق‌العنان در دانشگاه‌ها که خود را فراتر از مدیریت‌ها و قوانین و مقررات حاکم بر دانشگاه و مقتضیات علمی آن می‌دانند.

۳- عدم پیگیری و برخورد جدی قوه قضاییه و بی‌تفاوتی آن نسبت به رفتار خشونت‌آمیز این گونه گروه‌ها و افراد و آزادی بی‌حد و حصری که آنها در محیط دانشگاهی از آن برخوردارند. این بی‌تفاوتی موجب شده است که این گونه اعمال ادامه یابد و دانشگاه علم و صنعت نه اولین رخداد خشونت‌آمیز و نه آخرین آنها باشد.

۴- بی‌اعتنایی و اهمیت ندادن به استقلال و آزادی دانشگاه‌ها که لازمه محیط‌های علمی و فرهنگی بوده و سال‌هاست که درباره آن بحث می‌شود و در همه کشورهای پیشرفته جهان به رسمیت شناخته شده‌است. حتی در بخش قابل توجهی از عصر طاغوت و استبداد سلطنتی نیز، تا قبل از کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ استقلال دانشگاه تهران محترم و به رسمیت شناخته شده بود و رعایت می‌شد.

۵- مخالفت برخی از گروه‌ها و محافل با شیوه مترقی انتخاب رئیس دانشگاه توسط استادان صاحب صلاحیت و خارج از کنترل و دخالت گروه‌های خشونت‌گرا و متعرض به محیط‌های دانشجویی، که چنین مدیریت‌هایی را به آسانی بر نمی‌تابند.

معلوم است که عوامل و عمال آشکار و پنهان دست اندرکاری که با هدف منافع خاص گروهی چنین صحنه‌های رقت‌بار و اسفانگیزی را تدارک می‌بینند، هیچ اندیشه‌ای به جز افکار بسته و محدود خود را بر نمی‌تابند و با اصول جمهوری و حقوق شهروندی مصرح در قانون اساسی و آزادی بیان و

مردم‌سالاری به هر صورت که باشد سر ستیز دارند، و با محافل و گروه‌هایی که در سطوح بالا از چنین بینشی حمایت می‌کنند در ارتباط و تعامل هستند.

ما ضمن استقبال از حرکت به سوی استقلال دانشگاه‌ها و انتخاب رؤسای دانشگاه‌ها توسط هیئتهای علمی هر دانشگاه و تایید و حمایت از اعتراضات یکپارچه و همگانی تشکلهای دانشجویی و استادان دانشگاهها و موضع‌گیری آنان در برابر این رویداد فاجعه آمیز در دانشگاه علم و صنعت و برگشت موفقیت‌آمیز آقای دکتر صالحی به دانشگاه علم و صنعت و قبول ادامه مسئولیت‌ها، نگرانی خود را از پرونده‌سازی‌های جدید علیه ایشان ابراز می‌نماییم.

نهضت آزادی ایران، همصدا با همه دانشگاهیان و فرهیختگان از مسئولان کشور، رئیس‌جمهوری و وزیر علوم، تحقیقات و فن آوری انتظار دارد که برای حفظ حیثیت دانشگاه و دانشگاهیان با جدیت در جهت سالم‌سازی و ایمن‌سازی محیط دانشگاهها و استقرار و استحکام مدیریت‌های انتخابی و مستقل اقدام کنند و اجازه ندهند که این گروه‌های خشونت‌گرا بیش از این به حیثیت دانشگاه، استاد و دانشجو آسیب وارد کنند. در این صورت، اکثریت قاطع استادان و دانشجویان، پشتیبان جدی اقدامات صحیح آنان خواهند بود.

نهضت آزادی ایران